

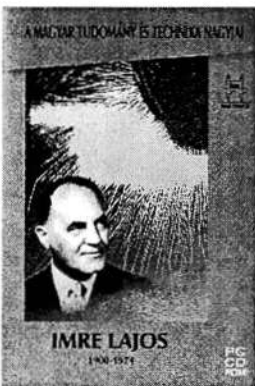
Jegyzetek

- ¹ A Scopus honlapja: <http://www.scopus.com>
- ² Péter's Digital Reference Shelf: http://www.galegroup.com/free_resources/reference/peter/index.htm
- ³ Az Elsevier kiadó honlapja: http://www.elsevier.com/wps/find/homepage.cws_home
- ⁴ A Web of Science honlapja: <http://www.isinet.com/products/citation/wos/>
- ⁵ A Scopus, más néven Hammerkop (magyar megfelelője: 'gogó') egy kiváló navigációs ügyességgel megáldott, Madagaszkáron élő kócsagszerű madár neve.
- ⁶ GARFIELD, Eugene: Citation Indexes for Science: A New Dimension in Documentation through Association of Ideas. [http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/science_v122\(3159\)p108y1955.html](http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/science_v122(3159)p108y1955.html)
- ⁷ SZIGETI, Helen: The ISI Web of Knowledge Platform: Current and Future Directions. <http://www.isinet.com/essays/isiplatform/8105138/>
- ⁸ Az Excerpta Medica adatbázisának, az EMBASE-nek a honlapja: <http://www.embase.com/>
- ⁹ A GEOBASE leírása: http://www.elsevier.com/wps/find/bibliographicdatabasedescription.cws_home/422597/description#description
- ¹⁰ Az Endeavor a Reed Elsevier leányvállalataként forgalmazza saját termékeit, a Voyager könyvtári rendszert, az EnCompass metakeresőt és a LinkFinder Plus kontextusérzékeny linkkapcsoló szoftvert, lásd: <http://www.endinfosys.com/>
- ¹¹ A keresőmotor neve – Scirus – az ókorból, Pausanias Görögország leírása c. művéből való. Scirus Dodonából származó látnok volt. A Scirus honlapján olvasható a következő magyarázat: „A Scirus nevet azért választottuk, mert a látnokokról és prófétákról mondják, hogy felismerik a jövő jeleit. A tudomány látomásos diszciplína, amelyben a kutató örökké új gondolatokkal és fejleményekkel foglalkozik. A Scirus keresőmotor teljes mértékben tekintetbe veszi és támogatja a kutató látnoki-prófétai szerepét.” A Scirus honlapja: <http://www.scirus.com/srsapp/aboutus/>
- ¹² PubMed Central (PMC) az amerikai National Library of Medicine ingyenes archívuma: <http://www.pubmedcentral.nih.gov/>
- ¹³ A BiomedCentral nyílt hozzáférésű periodikák kiadója: <http://www.biomedcentral.com/>
- ¹⁴ A CrossRef honlapja: <http://www.crossref.org>

Bánhegyi Zsolt
(MTA Könyvtára)

Tudomány- és technikatörténet CD-ROM-on XX.

Imre Lajos (1900–1974)

Imre Lajos emléklemez [elektronikus dok.] / szerzők Szalay Tibor [et al.] - Interaktív multimédia. - [Budapest]: BME OMIKK, cop. 2004. - (A magyar tudomány és technika nagyjai, ISSN 1586-7609) Főcím a címképernyőről. - Cvált. a lemezcímkén és a tárolódobozon: Imre Lajos, 1900–1974

Működési követelmények: Pentium 366 MHz; 64 MB

RAM; 8 MB Video; hangkártya; felbontás min. 800x600, ajánlott 1024x768; MS Windows 98SE/2000/ME/XP, MS Internet Explorer 5.5 vagy 6.0
ISBN 963-593-460-2

A BME OMIKK 2000-ben indított, *A magyar tudomány és technika nagyjai* című sorozatának ötödik tagja Imre Lajos egyetemi tanárnak kíván mara-

dandó emléket állítani, aki közel fél évszázados tudományos életművéért, a magkémiai kutatás és oktatás terén végzett alapvető munkásságáért, a radioaktív izotópok előállításában elért eredményeiért 1970-ben, nyugdíjba vonulásakor Állami Díjat kapott. A kiadvány gazdag dokumentum- és képanyagot tartalmaz Imre professzor életéről és munkásságáról, válogatást korábbi munkatársainak vele kapcsolatos személyes irataiból, levéltárakban és egyéb közgyűjteményekben gyűjtött anyagokból, valamint számos, kuriózumokban is bővelkedő visszaemlékezést, főképp egykori tanítványaitól.

A mű törzsanyagát alkotó fejezetek bemutatják Imre Lajos életét, szakmai tevékenységének és tudományos munkásságának korszakait, oktatói munkájának jellemzőit, a debreceni Izotóplaboratórium létrehozását és működését, az életpálya eseményeit időrendben. Az *életrajz* alcímei: *Gyermekkor és iskolai évek*, *Egyetemi tanulmányok és a pályakez-*

dés évei, A berlin-dahlemi Kaiser Wilhelm Institut für Chemie-ben, A Kir. M. Pázmány Péter Tudományegyetem Radiológiai Intézetében, A kolozsvári évek, A debreceni évek, Függelék (egyetemi jegyzőkönyvek). A tudományos munkásságát elemző fejezet alcímei: Pályakezddés, Berlinben, Újra Budapesten, Kolozsvárott, Debrecenben, Magkémiai kutatásai. Az oktató fejezetben az Előjáróban és Oktatónevelő munkája, az Izotóplaboratórium fejezetben az Előzmények, Tervek – megvalósítás – berendezések, Bővítések, Jelen alcímek tagolják a tartalmat. Az Emlékezések fejezet 9 tanulmányt és 15 hang-, illetve videofelvételt ad közre. Külön fejezetben bemutatófilm, fotóalbum és honlap ismerteti a Debreceni Egyetemet. A rendkívül olvasmányos, emellett a szakmai elvárásoknak is a legmesszebben megfelelő tanulmányokat igényes (93 tételes) bibliográfia egészíti ki.

A lemezen a szemtanú hitelességével megírt életrajzot, a tudományos munkásságot és oktatói tevékenységet elemző tanulmányokat, valamint az Izotóplaboratórium történetét az *Indexek* fejezetben tematikusan csoportosított változatos illusztrációs és kiegészítő szöveganyag gazdagítja. A *Dokumentumok* alfejezet négy témakörében (szakmai előmenetel és a tudományos munkásság doku-

mentumai, személyes dokumentumok, az Izotóplaboratóriummal kapcsolatos és egyéb egyetemi dokumentumok, írott dokumentumok) 125 tétel található. Az *Életének képei* alfejezetben 38 személyes, családi vagy szakmai dokumentum szerepel. A *Kiegészítő szócikkek* alfejezet 70 tételt sorjáz *Személyek és Egyéb szócikkek* alcím alatt, a *Debreceni munkatársak* az oktatókat és kutatókat, valamint a műszaki-technikai kollégákat sorolja fel, a *Hang és videofelvételek* alfejezetben 10 hangzó és 5 videórészlet található.

Az Infoware Rt., a Magyar Szabadalmi Hivatal, a Magyar Innovációs Szövetség, a Magyar Államvasutak Rt. és a Siemens Rt. támogatásával készült, hipertext-csatolókkal gazdagon átszőtt multimédia-kiadványt *Árva né Kucsera Judit* szerkesztette, a felhasználóbarát digitális szerkesztésmód és tetszetős megjelenés *Tóth Imre* munkáját dicséri. A napjaink informatikai színvonalának megfelelő rendszerkövetelményű CD-ROM a kiadó Értékesítési és Marketing Csoportja forgalmazásában kapható, ára azonos a sorozat eddigi tagjainak árával (2600 Ft + 25% áfa).

Árkos Iván
(BME OMIKK)

Mi történik a tudományos kommunikációban?

Három tényezőcsoport játszik szerepet a tudományos kommunikáció jelenlegi zavaraiiban:

1. Technológiai tényezők, vagyis mit vagyunk képesek megtenni.
2. Gazdasági tényezők, vagyis mit vagyunk képesek megfizetni és mit nem.
3. Társadalmi tényezők, vagyis hogyan viselkedünk, mit várunk el.

Az 1980-as évektől rendelkezésre álló internet óriási változásokat hozott a tudományos (valójában mindenfajta) kommunikációban. Lehetővé tette a hagyományos folyóiratok online elérését. Ez ugyan nem hozott nagy megtakarítást, sőt új kiadásokkal is járt (a rendszer fenntartása, az archiválás, licencelés), mégis nagy előnyökkel járt az olvasó szempontjából (hozzáférés, keresés, csatolók, multimédia). Viszonylag könnyűvé és olcsóvá tette a saját kiadást, noha egy minőségi lap előállításának ma is kemények a feltételei. Az egyszerű keresőmotorok használata azonban veszélyekkel jár a megtalált információ minőségét tekintve.

Mindez azonban csak a kezdet, további gyors technológiai fejlődésre lehet számítani.

Gazdasági téren az alapvető problémát az jelenti, hogy a kutatás finanszírozása (s ezzel együtt a tudományos publikációk száma) gyorsabban nő, mint a könyvtárak beszerzési kerete. Alig elképzelhető, hogy a könyvtári költségvetés valaha is lépést fog tartani a kutatásfinanszírozással, ezért az árak csökkenése (racionalizálás a kiadóknál, a profitok visszafogása) esetén is tovább szélesedik a szakadék, ha lassabb ütemben is. A problémát súlyosbítja, hogy magas árak esetén csökken az előfizetők száma, ez pedig azt jelenti, hogy – mivel egy sor költség tényező független a példányszámtól – az előfizetési díj szükségképpen tovább emelkedik. Így a magas és állandóan növekvő árak fölötti siránkozás nem vezet el a probléma megoldásához.

A fogyasztói magatartás is lényegesen megváltozott. Kisebb a hajlamunk a tekintély tiszteletére,